

Právní regulace nakládání s odpady

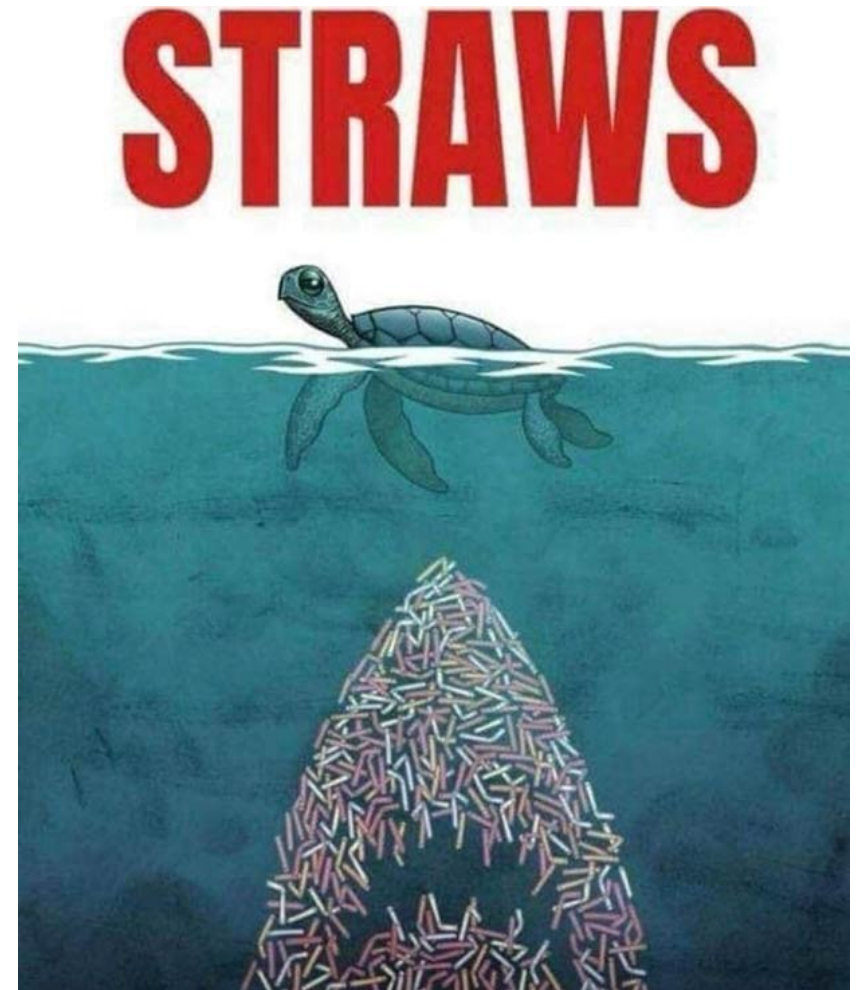
JUDr. Jiří Vodička, Ph.D.

7. 5. 2024

MP805Z

Osnova

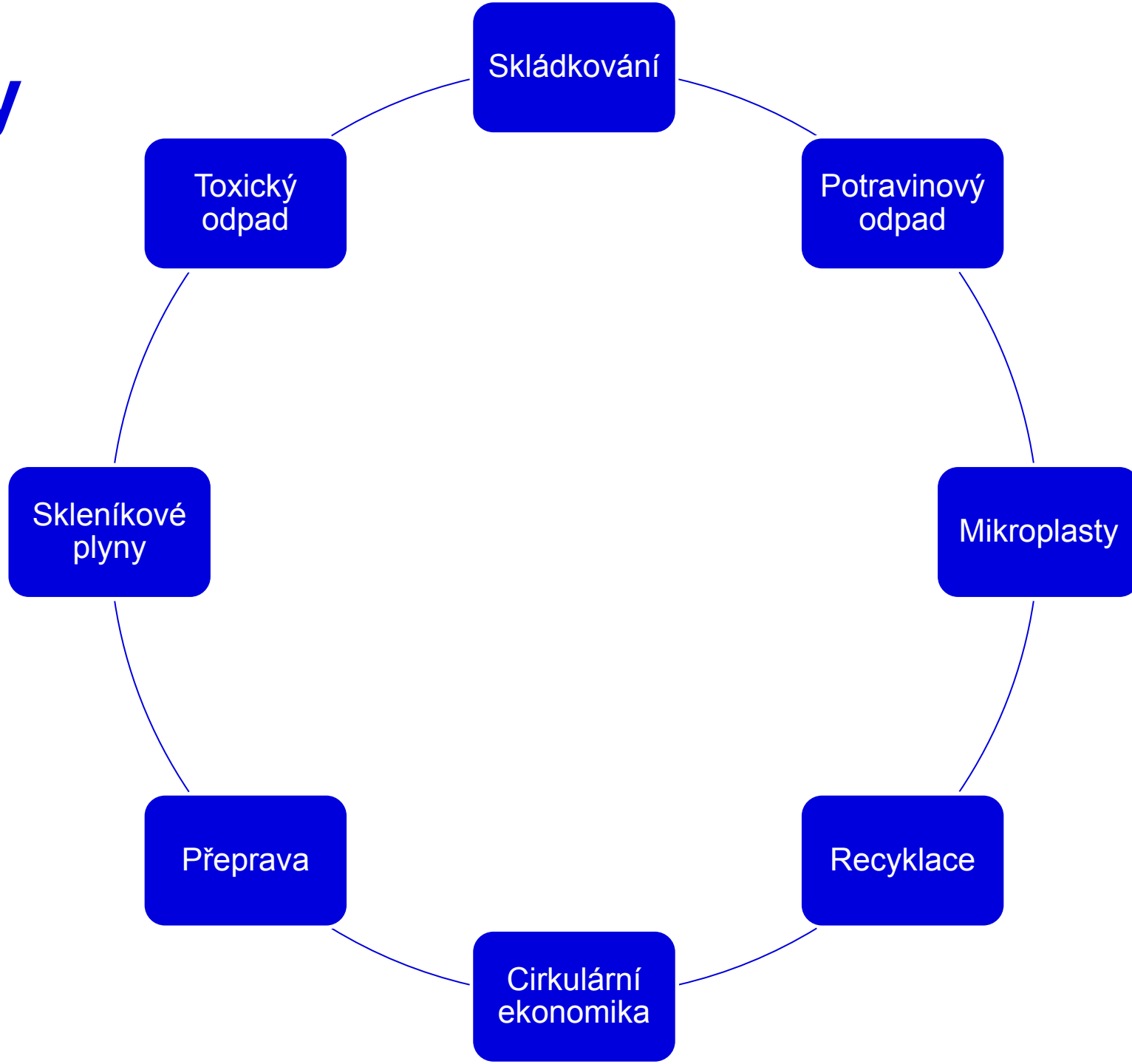
- Východiska
 - Problémy
- Principy
- Prameny
- Právní nástroje
- Nakládání s odpady
- Green Deal & Cirkulární ekonomika
- Přesahy do jiných zákonů



Obecná východiska

- Souvisí s lidskou činností (ale nejen)
- Ne vše, co je odpad, skončí jako odpad
- Jak, koho a co regulovat?
- Ekonomický aspekt
- 30. 3. Mezinárodní den Zero Waste

Problémy



Principy

Prevence

- Předcházení znečištění u zdroje
- Hierarchie nakládání s odpadem

Odpovědnost původce

- Znečišťovatel platí
- Rozšířená odpovědnost původce

Soběstačnost a blízkost

- Přeprava odpadů
- Infrastruktura pro nakládání s odpady

Integrovaná ochrana

- Nástrojový mix



imgflip.com

JAKE-CLARK.TUMBLR

+ obecné
principy PŽP!

Prameny

Mezinárodní

- Zejména bilaterální dohody

- Bilaterální preferenční obchodní dohoda mezi Japonskem a Čínou (2008)

- Basilejská úmluva o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování (1989)

- 190 signatářů
 - Nebezpečný odpad – explozivní, toxický, korozivní, hořlavý
 - !Plasty! spadají pod Úmluvu

EU

- Judikatura SDEU
- Nařízení 2024/1157 o přepravě odpadů
- Směrnice č. 98/2008 o odpadech
- Směrnice 1999/31 o skládkách odpadů
- Směrnice 2010/75 o průmyslových emisích

Obecný rámec

Specifické nakládání

EU

- Směrnice 2000/53 o vozidlech s ukončenou životností
 - Směrnice 2009/125 o ekodesignu
 - Směrnice 2012/19 o odpadních elektrických a elektronických zařízeních
 - Směrnice 2015/720 o omezení spotřeby lehkých plastových nákupních tašek
 - Směrnice 2018/852 o obalech a obalových odpadech
 - Směrnice 2019/904 o omezení dopadu některých plastových výrobků na životní prostředí
 - Nařízení 2023/1542 o bateriích a odpadních bateriích
- atd...*

ČR – systém

Obecný právní rámec

- O odpadech + prováděcí předpisy
- O přepravě odpadů

Speciální právní úprava

- O vybraných výrobcích s ukončenou životností
- O obalech
- O omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí atd..

Související úprava

- O místních poplatcích
- OZV obcí
- Integrovaná prevence
- Stavební zákon

Samostatně stojící

- Radioaktivní odpad
- Viz § 2 odst. 1

- Nařízení (ES) č. 2024/1157 o přepravě odpadů

- Z.č. 541/2020 Sb., o odpadech
 - Vyhláška č. 8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů)
 - Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady
- Z.č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

- Z.č. 243/2022 Sb., o omezení dopadu vybraných plastových výrobků na životní prostředí

- Z.č.477/2001 Sb., o obalech

Nástroje

Koncepční nástroje

- Sektorově obecné

- Státní politika ochrany ŽP od roku 2030 s výhledem do roku 2050

- Sektorově specifické

- Týkající se odpadů

- Strategie a koncepce jiných rezortů

- Např. MPO

- Územně plánovací dokumentace

Koncepční nástroje

- Plán odpadového hospodářství ČR
 - 3 části: analytická, závazná a směrná
 - Schvaluje vláda (usnesení)
 - Podklad pro ÚPD a plán odpadového hospodářství kraje
 - Posouzen v rámci SEA

Strategické cíle uvedené v POH ČR jsou:

1. Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
2. Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
3. Udržitelný rozvoj společnosti a přechod k cirkulární ekonomice.
4. Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů.

Koncepční nástroje

Hodnotící zpráva POH ČR (2020)

- Meziročně roste celková produkce odpadů na obyvatele
- 3598 kg/osoba
- Cca 90 % odpadů využito a 10 % skládka

- Produkce komunálního odpadu
 - 535,5 kg/osoba
 - Cca 51 % využito a cca 48 % skládka



Všech odpadů!

Koncepční nástroje

Plán odpadového hospodářství kraje

- Musí být v souladu se závaznou částí POH ČR
- 3 části: analytická, koncepční a směrná
- Podklad pro ÚPD
- Podléhá SEA
- Průběžné hodnotící zprávy (zprávy o plnění cílů)

Plán odpadového hospodářství obce

- Dle současného zákona není zakotven v právní úpravě
- Města přijala v minulosti a pokud nezrušila jsou platné po dobu, na kterou byly vydány §154 odst. 2

Ekonomické nástroje

Skládky

- Ukládání odpadu na skládku
- Rezerva na rekultivaci skládky
- Pojištění odpovědnosti za škodu na ŽP

Přeprava odpadů

- Finanční záruka při přeshraniční přepravě odpadu

Komunální odpad

- Poplatek za odkládání komunálního odpadu
- Obecní systém odpadového hospodářství

Výrobky

- Zálohování
- Zpětný odběr

Ekonomické nástroje – skládky

Ukládání odpadu na skládku

- Plátce: ten, kdo pozbývá vlastnické právo k odpadu, při jeho předání k uložení na skládku, obec, pokud je původcem ukládaného komunálního odpadu, provozovatel skládky, pokud..
- Sazba dle přílohy č. 9 (postupně se zvyšuje)
- Příjemce: SFŽP a obec; ale v různém poměru viz příloha č. 9
- Do roku 2029 třídící sleva pro obce (§ 157)

Ekonomické nástroje – skládky

- I. Ukládání odpadu na skládku nelze považovat za využití odpadu dle § 4 odst. 1 písm. q) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění účinném do 30. 9. 2015, jestliže hlavním účelem uložení daného odpadu na skládku je jeho odstranění ve smyslu § 4 odst. 1 písm. u) téhož zákona. Jen proto, že takový odpad má vhodné vlastnosti pro zajištění požadavků vyplývajících z § 3 odst. 5 vyhlášky č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, a získává tak při svém umístění na skládku ještě dodatečnou funkci, nezískává rovněž status využitého odpadu.;
- II. Jestliže odpad přestal být po splnění podmínek stanovených v § 3 odst. 6 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, pro určité použití odpadem, neznamena to současně, že přestává být odpadem, jestliže se využije pro jiné účely. Splnění podmínek upravených v uvedeném ustanovení je třeba ověřit pro každé z těchto využití zvlášť.

žití jen
e proto
ruhově.
nezování
l Sb., o
hou být
inkrétní
zpečení
021-37

Zálohové systémy

- Zálohování garantované státem x dobrovolné
- Dle z.č. 477/2001 Sb., o obalech + nařízení č. 111/2002 Sb.
 - Skleněné vratné obaly
- Budeme zálohovat i petky a plechovky?

Ekonomické nástroje – komunální odpad

2+1 typy poplatků dle zákona o místních poplatcích (§ 10d)

- Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství
- Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci
- *Žádný poplatek*



Obec může
zavést pouze
jeden!

Ekonomické nástroje – komunální odpad

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

Subjekt poplatku:

- fyzická osoba přihlášená v obci
- vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce

Max 1200 Kč/rok

§ 10f

Předmět poplatku

Předmětem poplatku za obecní systém odpadového hospodářství je jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství, která je dána

a) přihlášením v této obci,

b) vlastnictvím jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce.

Ekonomické nástroje – komunální odpad

Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci

Subjekt poplatku:

- fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště
- vlastník nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba

Předmět poplatku:

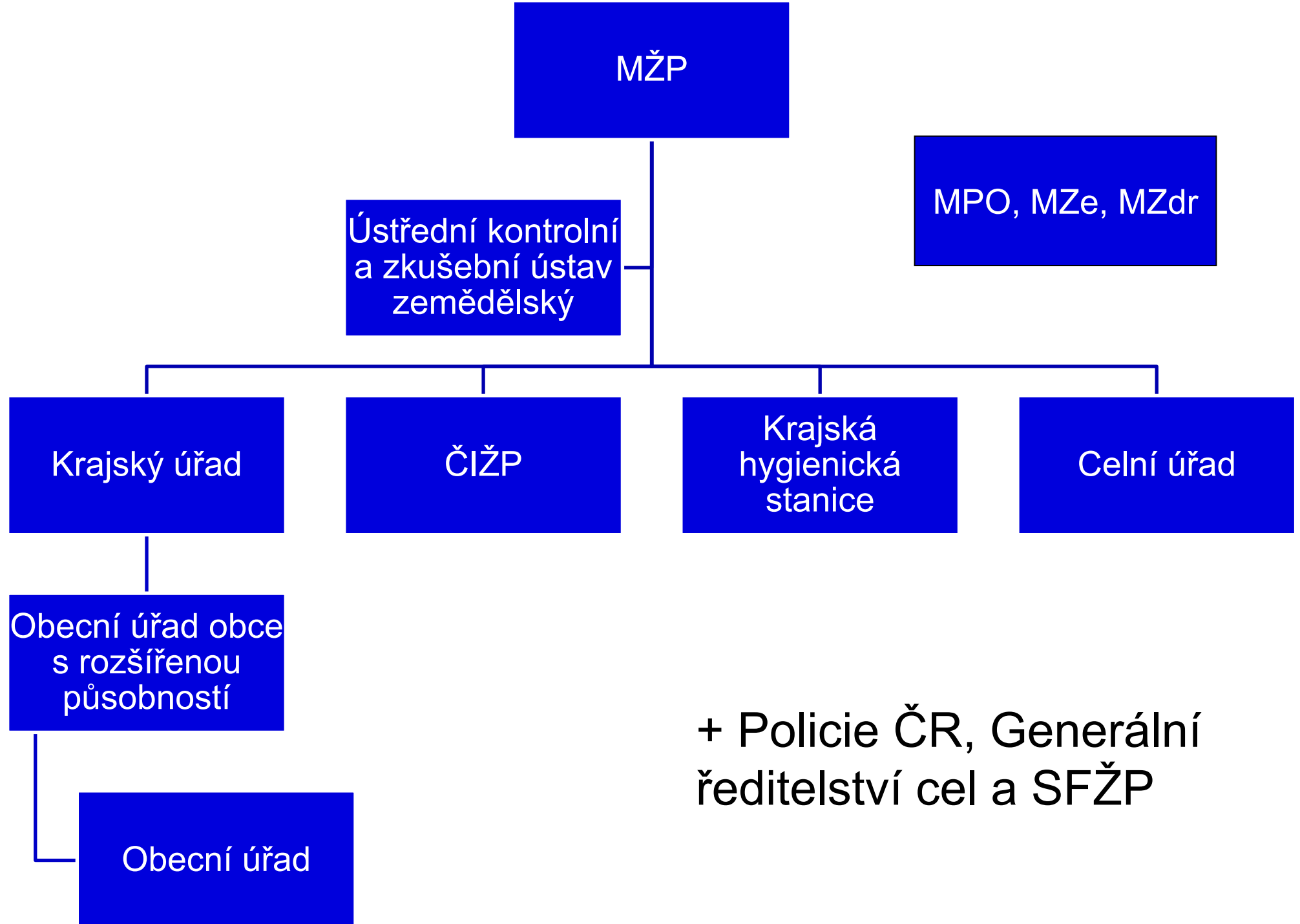
- Předmětem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci je odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce.

Sazba poplatku nejvýše:

- 6 Kč za kg, pokud je základem hmotnost odpadu
- 1 Kč za l, pokud je základem objem odpadu nebo kapacita soustředovacích prostředků

Institucionální zabezpečení

- Ústřední úroveň MŽP + dílčí problematiky u dalších ministerstev (MPO, MZe, MZDr)
 - Krajské úřady
 - Obecní úřady obce s rozšířenou působností
 - Obecní úřady
- + další orgány VS
- Kontrola: ČIŽP
 - Pozor na postavení SFŽP (poplatky)
 - Celní úřady: přeprava odpadů (+ ČIŽP a MŽP)



Odpad

§ 4

Odpad

- (1) Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje, má úmysl nebo povinnost se jí zbavit.
- (2) Má se za to, že osoba má úmysl zbavit se movité věci, pokud tuto věc není možné používat k původnímu účelu.
- (3) Osoba má povinnost zbavit se movité věci, jestliže
 - a) ji nepoužívá nebo ji není možné používat k původnímu účelu a tato věc současně ohrožuje životní prostředí,
 - b) byla vyřazena nebo stažena na základě jiného právního předpisu⁶⁾, nebo
 - c) vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem nebyla výroba nebo získání této věci, ale není vedlejším produktem podle § 8 odst. 1.
- (4) V pochybnostech, zda je movitá věc odpadem, rozhoduje krajský úřad na žádost vlastníka této movité věci nebo osoby, která prokáže právní zájem, nebo z moci úřední. Žádost podle věty první nelze podat, pokud je ve vztahu k téže movité věci vedeno řízení o přestupku nebo řízení o uložení opatření k nápravě, které vede Česká inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) nebo obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě podezření, že osoba nenakládá s věcí v souladu s tímto zákonem, zákonem o výrobcích s ukončenou životností nebo nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006.

POZOR na působnost zákona dle § 2!

Odpad

Kategorie odpadů

Nebezpečný

Ostatní

Pozor na * -> nebezpečný
odpad

← Směsný
komunální
odpad

Druh vymezený dle
Katalogu odpadů

Komunální odpad



Komunálním odpadem se rozumí směsný a tříděný odpad z domácností, zejména papír a lepenka, sklo, kovy, plasty, biologický odpad, dřevo, textil, obaly, odpadní elektrická a elektronická zařízení, odpadní baterie a akumulátory, a objemný odpad, zejména matrace a nábytek, a dále směsný odpad a tříděný odpad z jiných zdrojů, pokud je co do povahy a složení podobný odpadu z domácností;

komunální odpad nezahrnuje odpad z výroby, zemědělství, lesnictví, rybolovu, septiků, kanalizační sítě a čistíren odpadních vod, včetně kalů, vozidla na konci životnosti ani stavební a demoliční odpad

Vedlejší produkt

Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, není odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud:

- vzniká jako **nedílná součást výroby**
- je její **další využití zajištěno**
- je její další využití možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe,
- je její další **využití v souladu s právními předpisy** a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví lidí a
- jsou splněna kritéria pro jednotlivé materiály pro posouzení splnění podmínek, pokud jsou **stanovena prováděcím právním předpisem** nebo přímo použitelným předpisem EU a je **vypracována průvodní dokumentace**

Požadavky vyplývající i z C-113/12 (Brady)

Vedlejší produkt

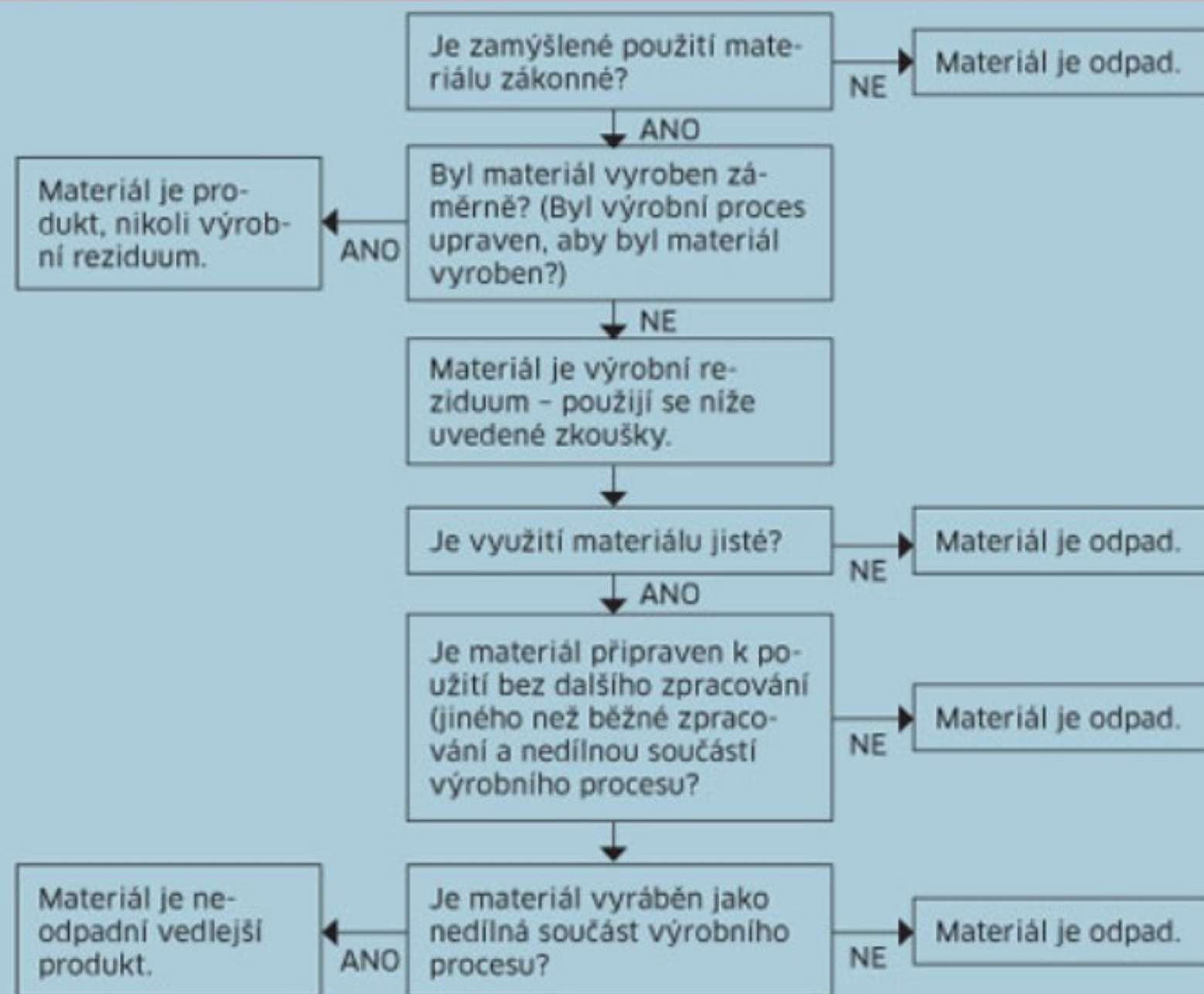
Pozor na pořadí vzniku (odpad x VP)
MS v Praze 8 A 31/2015

Movitá věc, která vznikla při výrobě, jejímž prvotním cílem není výroba nebo získání této věci, není odpadem, ale je vedlejším produktem, pokud:

- vzniká jako **nedílná součást výroby**
- je její **další využití zajištěno**
- je její další využití možné bez dalšího zpracování způsobem jiným, než je běžná výrobní praxe,
- je její další **využití v souladu s právními předpisy** a nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví lidí a
- jsou splněna kritéria pro jednotlivé materiály pro posouzení splnění podmínek, pokud jsou **stanovena prováděcím právním předpisem** nebo přímo použitelným předpisem EU a je **vypracována průvodní dokumentace**

Požadavky vyplývající i z C-113/12 (Brady)

SCHÉMA PRO ROZHODOVÁNÍ MEZI ODPADEM A VEDLEJŠÍM PRODUKTEM



Ukončení odpadového režimu

Šrot,
skleněné střepy,
měděný šrot

- Odpad, který byl předmětem recyklace nebo jiného využití a současně je vymezený přímo použitelným předpisem EU nebo prováděcím právním předpisem + KRITÉRIA dle § 9 odst. 1
- Odpad, který byl předmětem některého ze způsobů využití a není vymezen přímo použitelným předpisem EU nebo prováděcím právním předpisem a současně se nejedná o odpad určený k dalšímu zpracování způsobem, pro který jsou stanoveny zvláštní technické požadavky a kritéria, přestane být odpadem v okamžiku stanoveném v povolení krajského úřadu podle § 10 odst. 1, pokud splní požadavky tohoto povolení

Ukončení odpadového režimu

- Odpad, který byl připraven k opětovnému použití, přestane být odpadem v okamžiku, kdy:
 - a) příprava k opětovnému použití proběhla v souladu s § 34 odst. 3,
 - b) splňuje technické požadavky pro konkrétní účely, pokud byly stanoveny jinými právními předpisy nebo technickými normami použitelnými na výrobky,
 - c) splňuje požadavky jiných právních předpisů⁷⁾ a jeho využití nepovede k nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo zdraví lidí a
 - d) pro něj byla zpracována průvodní dokumentace.

Předcházení vzniku odpadu

§ 12

Předcházení vzniku odpadu

(1) Každý je povinen při své činnosti předcházet vzniku odpadu, omezovat jeho množství a nebezpečné vlastnosti.

(2) Právnícká nebo podnikající fyzická osoba, která vyrábí výrobky, je povinna zabezpečit, aby vývoj a výroba těchto výrobků omezily vznik odpadů z těchto výrobků, zejména pak nebezpečných odpadů, a pokud není možné vzniku odpadu z těchto výrobků zabránit, je povinna zabezpečit, aby bylo možné dosáhnout co nejvyšší míry využití těchto odpadů v souladu s hierarchií odpadového hospodářství.

(3) Každý může kompostovat biologicky rozložitelný materiál vznikající při jeho činnosti jako předcházení vzniku odpadu, pokud vzniklý kompost použije v rámci své činnosti nebo jej předá v souladu se zákonem o hnojivech a pokud během kompostování nedojde k ohrožení životního prostředí nebo zdraví lidí. Právnícká nebo podnikající fyzická osoba musí řídit kompostování tak, aby byl zajištěn aerobní mikrobiální rozklad organické hmoty bez vzniku zápachu nebo emisí metanu. Kompostování biologického materiálu živočišného původu smí být prováděno pouze v zařízení splňujícím požadavky na zpracování vedlejších produktů živočišného původu⁴⁾. Kompost, který osoba nepoužije v rámci své činnosti nebo jej nepředá v souladu se zákonem o hnojivech, je odpadem. Jiné výstupy z kompostování jsou odpadem.

(4) Movitá věc, kterou je možné v souladu s jinými právními předpisy používat k původnímu účelu, se nestává odpadem, pokud ji tato osoba předá k opětovnému použití, a to buď přímo, nebo prostřednictvím jiné osoby.

(5) Platí, že movitá věc, kterou osoba předala na místo určené obcí a kterou je možné v souladu s jinými právními předpisy používat k původnímu účelu, se nestala odpadem, pokud byla předána k opětovnému použití.

Nakládání s odpady

Pozor na specifika
u jednotlivých druhů
odpadů

Původce odpadu

- Každý, při jehož činnosti vzniká odpad
- PO nebo FO podnikající, která provádí úpravu odpadů nebo jiné činnosti, jejichž výsledkem je změna povahy nebo složení odpadu
- Obec od okamžiku, kdy osoba odloží odpad podle § 59 a 60 na místo obcí k tomuto účelu určenému
- U komunálního odpadu a odpadů z obalů vlastník nemovitosti, dohodne-li se tak s uživateli nemovitosti

Původce odpadu

V případě, že odpad vzniká při **činnosti** více osob nebo **při činnosti prováděné na základě smlouvy pro vlastníka věci**, ze které se stane odpad, **je původcem** odpadu osoba, která **fyzicky provádí činnost, při které odpad vzniká**.

Původcem odpadu je **jiná osoba** podle věty první, **pokud tak vyplývá z písemné smlouvy** uzavřené mezi těmito osobami.

Původce odpadu podle věty první nebo druhé se stává vlastníkem vzniklého odpadu nejpozději v okamžiku jeho vzniku.

Hierarchie nakládání s odpady



Hierarchii odpovídají i konkrétní ustanovení zákona a chování adresátů a výklad zákona

Návaznost na cíle odpadového hospodářství v příloze č. 1 + specifické cíle v dílčích zákonech

Nakládání s odpady

Jednotlivé způsoby dle Hlavy V (§ 30 – § 58):

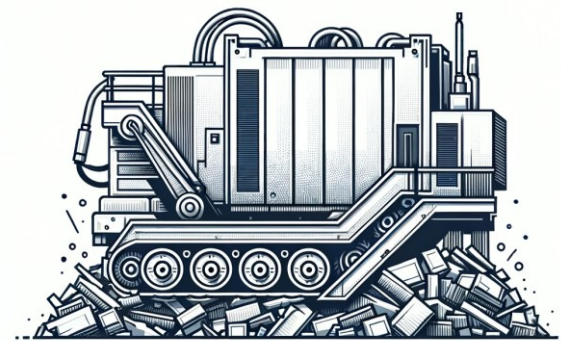
- Soustředování, skladování a sběr odpadu
- Úprava odpadu
- Využití odpadu
- Odstranění odpadu
- Obchodování s odpady a zprostředkování nakládání s odpady
- Přeprava odpadu

Nakládání s odpady

- Obecné povinnosti x specifické povinnosti *k provozu zařízení*

- **Každý** je povinen dle § 13:
 - soustřeďovat odpady odděleně
 - nakládat s odpadem pouze způsobem stanoveným tímto zákonem a jinými právními předpisy vydanými na ochranu životního prostředí a zdraví lidí pro daný druh a kategorii odpadu
 - nakládat s odpadem pouze v zařízení určeném pro nakládání s daným druhem a kategorií odpadu, s výjimkou shromažďování odpadu, přepravy odpadu, obchodování s odpadem a nakládání se vzorky odpadu atd.

Provoz zařízení k nakládání s odpady



Nakládání s odpady

Jednotlivé způsoby dle Hlavy V (§ 30 – § 58):

- Soustředování, skladování a sběr odpadu
- Úprava odpadu
- Využití odpadu
- Odstranění odpadu
- Obchodování s odpady a zprostředkování nakládání s odpady
- Přeprava odpadu

- Povinnosti provozovatele § 17-§19

Provoz zařízení

§ 64 a příloha č. 4

Činnosti vyžadující povolení provozu x nevyžadující povolení provozu

K.Ú.

Souhlas ORP nebo ohlášení K.Ú.

Pozor na dílčí povinnosti u jednotlivých druhů nakládání s odpadem – přesahy do dalších zákonů

Provoz zařízení

Povolení provozu

- Kategorie činností v příloze č. 2
- Náležitosti žádosti o vydání povolení provozu příloha č. 3
 - Provozní řád zařízení (součástí povolení)
- Vydán na dobu neurčitou
 - X mobilní zařízení (6 let)
- Dokládá se ZS KHS
- Lze uložit přísnější podmínky z důvodu ochrany ŽP

Určuje např. specifické pozemky, kde s
manipuluje s odpadem

Provoz zařízení

Provoz zařízení pro nakládání s odpady

- Podléhá povolení krajského úřadu
- Vztah ke stavebnímu zákonu – kolaudace, předčasné užívání stavby a zkušební provoz! § 22 odst. 5 a 6

Obchodování s odpadem

- Povolení vydává krajský úřad

Provoz zařízení



Malá zařízení

- Provoz na základě souhlasu obce s rozšířenou působností
- Úprava či využití **biologicky rozložitelných odpadů (BRO)**
- Vedle malého zařízení lze (**BRO**) kompostovat – komunitní kompostování
 - rostlinných zbytků z údržby zeleně, zahrad a domácností z území obce

Provoz bez povolení

- Zařízení k využití nebo skladování odpadu dle přílohy č. 4 + malá zařízení
- Ohlášení



Dílčí instituty

Černé skládky

- Vlastník odpadu má povinnost předat nezákonně soustředěný odpad:
 - do zařízení určeného pro nakládání s odpady
 - za podmínek podle § 16 odst. 3 do dopravního prostředku provozovatele zařízení
 - obchodníkovi s odpady s povolením pro daný druh a kategorii odpadu, s výjimkou vlastníka odpadu, který je fyzickou osobou



Zákaz skládkování

Provozovatel skládky **nesmí od 1. ledna 2030** na skládku ukládat odpady

- jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg
- které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT4 stanovenou v příloze č. 10 k tomuto zákonu
- které je **za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat**

Povinnosti obce při nakládání s odpadem

- Povinnost obce:
 - Přebírat veškerý komunální odpad + další podmínky
 - Určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, a to alespoň nebezpečného odpadu, papíru, plastů, skla, kovů, biologického odpadu, jedlých olejů a tuků a od 1. ledna 2025 rovněž textilu -> ale není to absolutní povinnost atd...

- Systém může být nastaven OZV
 - Součástí OZV mohou být určena místa k předávání specifických odpadů
- Obec se stává vlastníkem odpadu momentem odložení věci na určeném místě

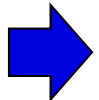
Povinnosti obce při nakládání s odpadem

□ Obecná povinnost:

- **Každý je povinen odpad nebo movitou věc**, které předává do obecního systému, **odkládat na místa určená obcí** v souladu s povinnostmi stanovenými pro daný druh, kategorii nebo materiál odpadu nebo movitých věcí tímto zákonem a obecně závaznou vyhláškou obce, je-li vydána.

□ Povinnost PO a FOp

- PO nebo FOp, která umožňuje ve své provozovně **nepodnikajícím FO odkládání komunálního odpadu vzniklého v rámci provozovny**, musí zajistit místa pro oddělené soustřeďování odpadu, a to alespoň pro odpady papíru, plastů, skla, kovů a biologický odpad.



Lze předávat na základě smlouvy do obecního systému

Speciální zákony

Zákon o výrobcích s ukončenou životností

Z.č. 542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností

- Speciální vůči z.č. 541/2020 Sb.
- Implementace vybraných směrnic (viz výše)
- Vybrané výrobky: elektrozařízení, baterie nebo akumulátor, pneumatiky nebo vozidlo
- Obsahuje specifické ekonomické nástroje
- Povinnost zpětného odběru (bezúplatně pro spotřebitele)

Zákon o obalech

Z.č. 477/2001 Sb., o obalech

- Plastové obaly, jednorázové plastové obaly, vratné či zálohované obaly
- Zpětný odběr
- Jednorázové plastové obaly:
 - Zpětný odběr:
 - od 1. ledna 2025 minimálně ve výši 77 % hmotnosti těchto obalů, které uvedla v daném kalendářním roce na trh nebo do oběhu
 - od 1. ledna 2029 minimálně ve výši 90 % hmotnosti těchto obalů, které uvedla v daném kalendářním roce na trh nebo do oběhu
 - Úhrada nákladů na úklid odpadu z obalů
 - Povinný podíl recyklovaných plastů v obalu

(3) Plastová odnosná taška smí být v místě prodeje výrobků poskytnuta spotřebiteli minimálně za náhradu nákladů, které odpovídají nákladům na její pořízení. To neplatí, jde-li o velmi lehkou plastovou odnosnou tašku.

Vybrané plastové výrobky, na které se vztahují opatření k omezení jejich dopadu na životní prostředí

Část A

Vybrané plastové výrobky, které je zakázáno uvádět na trh

1. Vatové tyčinky, na které se nepoužije právní předpis upravující zdravotnické prostředky⁸⁾.
2. Příbory (vidličky, nože, lžíce, jídelní hůlky).
3. Talíře.
4. Brčka, na která se nepoužije právní předpis upravující zdravotnické prostředky⁸⁾.
5. Nápojová míchátká.
6. Tyčky k uchycení a podpěře balónků, kromě balónků pro průmyslové nebo jiné profesionální použití a upotřebení, jež nejsou distribuovány spotřebitelům, včetně mechanismů těchto tyček.
7. Nádoby na potraviny vyrobené z expandovaného polystyrenu, tj. nádoby, jako jsou krabičky s víkem nebo bez něj, jež se používají k pojmutí potravin, které jsou
 - a) určeny k okamžité spotřebě, a to buď na místě, nebo k odnesení s sebou,
 - b) obvykle spotřebovávány z této nádoby a
 - c) připraveny ke spotřebě bez jakékoli další přípravy, jako je vaření nebo ohřívání, včetně nádob na potraviny používaných pro rychlé občerstvení nebo jiná jídla připravená k okamžité spotřebě, s výjimkou nádob na nápoje, talířů a sáčků a balení obsahujících potraviny.
8. Nádoby na nápoje vyrobené z expandovaného polystyrenu, včetně jejich uzávěrů a víček.
9. Nápojové kelímky vyrobené z expandovaného polystyrenu, včetně jejich uzávěrů a víček.
 - ty se kterými se pojí požadavek na určení pověřeného zástupce a na úhradu nákladů na úklid odpadu

Přeshraniční přeprava

Basilejská úmluva

- Nebezpečný odpad
- OECD x non-OECD země (zákaz)

Nařízení č. 2024/1157 + § 47-57 ZoO

- Velmi podrobná úprava
- Notifikační povinnosti
- Finanční záruky
- Přeprava až na základě souhlasu cílové země
- Definuje různá řízení a kontroly pro přepravu odpadu



C-399/17,
Komise v. Česko

Přesahy do jiných zákonů

- Nařízení REACH (č. 1907/2006)
- Trestní zákoník – § 298
- č. 283/2021 Sb., stavební zákon
- č. 148/2023 Sb., jednotné environmentální stanovisko
- č. 76/2002 Sb., integrovaná prevence
- č. 100/2001 Sb., posuzování vlivu na ŽP
- č. 258/2000 Sb., ochrana veřejného zdraví

Green Deal & Cirkulární ekonomika

Climate neutrality is reachable only if we restore biodiversity, address pollution, and make good use of resources. To better use scarce resources and reduce waste, we adopted measures to make products more sustainable, reducing the 2.2 billion tonnes of waste the EU produces each year. For example

- batteries will become more sustainable and user-replaceable in all consumer products
- companies will have to design products to facilitate repairing rather than disposal
- packaging and packaging waste will be reduced
- there will be a ban on the practice of destroying unsold consumer products, notably textiles and footwear

Cirkulární ekonomika

Nový akční plán pro Cirkulární ekonomiku EU

- Standardizace udržitelných produktů
- Posilnění postavení spotřebitelů a veřejných zadavatelů
- Zaměření na specifické sektory a oblasti
 - ICT, baterie, vozidla, obaly, plasty, mikroplasty, textil, stavebnictví, budovy atd.

Cirkulární ekonomika

□ Strategický rámec cirkulární Česko 2040

- 10 prioritních oblastí (Produkty a design, Spotřeba a spotřebitelé, Odpadové hospodářství, Průmysl, suroviny, stavebnictví, energetika, Bioekonomika a potraviny, Cirkulární města a infrastruktura, Voda, Výzkum, vývoj a inovace, Vzdělávání a znalosti a Ekonomické nástroje)

Zaváděním stanovených opatření Cirkulární Česko dlouhodobě mj. sleduje:

- Zlepšení odpadového hospodářství, včetně pozitivních vlivů na dosažení národních cílů v oblasti klimatu a jiných cílů v oblasti životního prostředí.
- Zlepšení bezpečnosti dodávek materiálu a snížení závislosti na materiálových zdrojích dovážených ze zemí mimo EU.
- Zvýšení konkurenceschopnosti podniků.
- Snížení spotřeby fosilních paliv.

Obrázek 1: Strategie cirkulární ekonomiky



Děkuji za pozornost!

Jiri.Vodicka@law.muni.cz

Zdroje

- Hanák, J. *Právní regulace nakládání s odpady*, PrF MU. 2022.
- Vodička, J. *Waste management*, Prf MU. 2022.
- Dle textu